

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) Osmanlı Devleti'nin kısa zamanda büyüyüp gelişmesini sağlayan özelliklerini belirtiniz.

- 2) Osmanlı Devleti kurulduğu yıllarda Anadolu ve Balkanların genel durumunu değerlendiriniz.

- 3) Bizans'ın şehzadeleri Osmanlı Devleti'ne karşı isyan ettirmesinin nedenleri neler olabilir? Yazınız.

- 4) Osmanlı Devleti'nin Türk siyasal birliğini sağlamak amacıyla izlediği yöntemleri belirtiniz.

- 5) Orhan Bey döneminde gerçekleştirilen örgütlenme çalışmaları nelerdir? Belirtiniz.

- 6) İlhanlıların Anadolu'nun siyasi ve sosyal yapısına etkilerini açıklayınız.

- 7) Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde Haçlı birlikleriyle yaptığı savaşları belirtiniz.

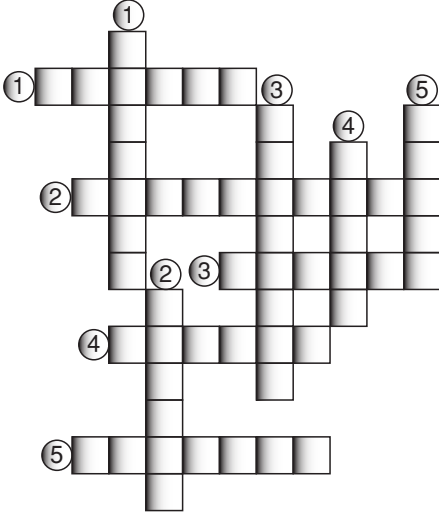
- 8) Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde çıkan ayaklanmalar nelerdir? Yazınız.

- 9) II. Kosova Savaşı'nın önemini belirtiniz.

- 10) Fetret Devri, devşirme sistemi, tekdir, iskan, voyvoda, gaza kelimelerinin anlamlarını açıklayınız.

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Sazlıdere Savaşı ile Bizans'tan alınarak Osmanlı Devleti'ne başkent yapılan şehir
- 2) İlk Osmanlı - Bizans savaşı
- 3) Yıldırım Bayezid döneminde Timur ile yapılan savaş
- 4) Ankara Savaşı'ndan sonra Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında başlayan taht kavgalarının yaşandığı dönem
- 5) Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda etkili olan Türk boyu

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Yıldırım Bayezid döneminde Haçlılarla yapılan savaş
- 2) Bizans valilerine verilen isim
- 3) İlk devlet örgütlenmesini gerçekleştiren Osmanlı padişahı
- 4) Osmanlıların Balkanlarda kalıcılığını ve varlığının güçlenmesini sağlayan politika
- 5) II. Murat zamanında Haçlı ordularıyla yapılan savaşlardan biri

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı kuruluş dönemi padişahları ile bu dönemde yapılan bazı savaşlar verilmiştir. Padişahların başındaki harfi, ait olduğu savaşın bulunduğu kutunun içine yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız. (Not: Bir padişah birden çok savaşa ait olabilir.)

- A) Osman Bey
- B) Orhan Bey
- C) I. Murat
- D) I. Bayezid (Yıldırım)
- E) I. Mehmet (Çelebi)
- F) II. Murat

Koyunhisar Savaşı	Sazlıdere Savaşı

Pelekanon Savaşı	I. Kosova Savaşı

Sırpındığı Savaşı	Varna Savaşı

II. Kosova Savaşı	Niğbolu Savaşı

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) XIV. yüzyıl başlarından itibaren Avrupa'daki siyasi ve dini çatışmalar Osmanlı Devleti'nin kurulup gelişmesini nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

- 2) Osmanlı Beyliği diğer beyliklerle kıyaslandığında, kurulduğu bölgenin coğrafi konumunun avantajları neler olabilir? Belirtiniz.

- 3) Ahilerin Osmanlı Devleti'nin kuruluşundaki katkıları neler olabilir? Belirtiniz.

- 4) Bizans'ın içinde bulunduğu hangi durumlar Osmanlı Devleti'nin gelişmesini nasıl kolaylaştırmıştır? Açıklayınız.

- 5) Osmanlı Devleti'nin Çimpe Kalesi'ni alarak Rumeli'ye yerleşmeye başlaması Balkanlar ve Avrupa'yı nasıl etkilemiştir? Belirtiniz.

- 6) Osmanlı Devleti'nin başkenti Bursa'dan Edirne'ye taşınmasının amaçları neler olabilir? Yazınız.

- 7) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda uyguladığı iskan siyasetinin amacını, gerekçesini ve yöntemlerini yazınız.

- 8) Timur'un Osmanlı topraklarını Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında paylaşmasındaki amacı neler olabilir? Belirtiniz.

- 9) Fetret devrinde Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda önemli bir toprak kaybı yaşamamasının nedenleri neler olabilir? Açıklayınız.

- 10) Edirne - Segedin Antlaşması'nın Osmanlı Devleti açısından önemini belirtiniz.

- 1) Osmanlı Devleti bir uç beyliğinden başlayarak büyümüş, akıncılığı gaziliğe dönüştürerek gelişmiş, Balkanlarda fethettiği bölgelerde kendine özgü bir yayılma siyaseti izlemiş, doğudan göçle gelen şehirli, köylü ya da göçebe Türkmenleri bu bölgeye yerleştirmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Balkanlardaki Türk nüfusu artmıştır.
II. Devletin etkinlik alanı zamanla genişlemiştir.
III. Alınan bölgelerin elde tutulması ve savunulması sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

- 2) Söğüt ve Domaniç bölgelerinde yaşayan Kayıların başına Ertuğrul Gazi'nin ölümünden sonra, aşiretin ileri gelenleri tarafından Osman Bey getirilmiştir.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Askerlik meslek haline gelmiştir.
II. Aşiretin ileri gelenleri beyliğin yönetiminde etkili olmuştur.
III. Yerleşik yaşam unsurları belirginleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 3) Osman Bey Dönemi'nde Anadolu'daki Müslüman Türkmen Beylikleri ile mücadele edilmemiş, aksine batı yönünde ilerleyerek gayrimüslimler üzerine seferler yapılmıştır.

Buna göre,

- I. Türkmen beyliklerinin Osmanlı'dan daha zayıf olduğu
II. devletin kurumsal örgütlenmesinin tamamlandığı
III. Türkmenlerin desteğinin alınmak istendiği
durumlarından hangilerinin geçerli olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 4) Osman Bey'in,

- Kardeşi Gündüz Bey'e Eskişehir,
- Turgut Alp'e İnegöl,
- Hasan Alp'e Yarhisar,
- Orhan Bey'e Karacahisar,

yörelere dirlik olarak vermesi, aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaktadır?

- A) Türk-İslam devletleri dönemindeki geleneklerin uygulandığını
B) Kapıkulu ordusunun kurulmaya çalışıldığını
C) Merkezi devlet sisteminin benimsendiğini
D) Anadolu'da siyasi birliğin sağlandığını
E) Rumeli'de iskan politikasının başladığını

- 5) Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi'nde Anadolu ve Rumeli'deki topraklarını yönetirken Rumeli'ye daha çok önem vermiş, sosyal ve kültürel teşkilatlarını daha çok burada kurmuştur.

Osmanlı Devleti'nin bu uygulamalarla,

- I. Rumeli halkına Osmanlı yönetimini benimsetme
II. Rumeli'deki sosyal ve kültürel teşkilatlanmayı güçlendirme
III. Balkanlarda Hıristiyan birliğini sağlama
hedeflerinden hangilerine ulaşmak istediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

- 6) Osmanlı Devleti, Balkanlarda fethettiği yerlere Anadolu'dan getirdiği Türk boylarını yerleştirmiş ve bu topraklarda tımar sistemini uygulamıştır.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Balkan uluslarının milli benlikleri yok edilmiştir.
II. Balkanlardaki Türk nüfusu artırılmaya çalışılmıştır.
III. Fetihlerin kalıcı olması sağlanmak istenmiştir.
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 7) Timur, güçlü bir Osmanlı Devleti yerine parçalanmış ve kendi egemenliğini tanıyan devletler istediğinden, ele geçirdiği toprakları Yıldırım Bayezit'in dört oğlu arasında paylaşarak Osmanlı Devleti'ni Fetret Devri denilen döneme sürüklemiştir.

Bu bilgiye dayanarak, Timur ile ilgili,

- I. Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışmıştır.
- II. Osmanlı siyasi birliğinin bozulmasına yol açmıştır.
- III. Ankara Savaşı'ndan sonra Bizans topraklarını ele geçirmiştir.

yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 8) Kuruluş Dönemi'nde gerçekleştirilen İstanbul kuşatmalarını Haçlılarla yapılan Niğbolu Savaşı ve Moğollarla yapılan Ankara Savaşı engellemiştir.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Bazı siyasi gelişmeler Osmanlı Devleti'nin dış politikasını etkilemiştir.
- II. Bizans, askeri açıdan Osmanlı Devleti'nden güçlüdür.
- III. Ankara Savaşı, Osmanlı Devleti'nin batıdaki ilerleyişini hızlandırmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 9) Fetret Dönemi'ni bitirerek tahta geçen I. Mehmet'in padişahlığı sürecinde Eflak vergiye bağlanmış, Aydınoğulları'ndan İzmir, Candaroğulları'ndan Samsun ve Canik alınmış; ancak Venedik ile yapılan deniz savaşı başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Osmanlı Devleti henüz etkin bir deniz gücü oluşturamamıştır.
- II. Devlet, eski gücüne kavuşturulmaya çalışılmıştır.
- III. Devlet, imparatorluk özelliği kazanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız III B) Yalnız I C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 10) II. Murat, Macar kralının ölümünden sonra çıkan iç karışıklıklardan yararlanarak, Balkanlarda bazı kaleleri ele geçirmiştir. Bosna kralının ölümünden sonra da bağımsız olan Hersek'i vergiye bağlamıştır.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bosna Krallığı'nı ele geçirmiştir.
B) Macaristan'ı topraklarına katmıştır.
C) Balkan devletleri ile anlaşma yapmıştır.
D) Rakip devletlerin içinde bulunduğu durumdan yararlanmıştır.
E) Savunma politikası izlemeye başlamıştır.

- 11) Orhan Bey Dönemi'nde aşiretten devlet örgütlenmesine geçilmiştir.

Bu yargıya ulaşılmasında,

- I. divan örgütünün kurulması,
- II. vezirlik makamının oluşturulması,
- III. düzenli ordunun kurulması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, II ve III
D) II ve III E) I ve II

- 12) Macar Kralı Ladislas'ın ölümüyle yerine geçen Hünyadi Yanoş, Avrupalı devletlerden aldığı yardımla Kosova'ya gelmiş; ancak II. Murat'ın Haçlı birliklerine karşı zafer kazanması Avrupa'da Osmanlı hakimiyetini tartışmasız hale getirmiştir.

Bu bilgilere dayanarak,

- I. Macar kralı başkanlığında Haçlı ittifakı oluşturulmuştur.
- II. Osmanlı ordusu bu dönemde Balkanlarda hiç yenilgi almamıştır.
- III. II. Murat'ın galibiyeti ile Balkanlarda kesin yerleşim sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 1) **Osman Bey'in,**
I. Ahi Reisi Şeyh Edebalı'nın kızıyla evlenmesi,
II. Alp-Erenlere fethettiği yerlerden toprak vermesi,
III. Bizans tefurlarıyla Koyunhisar Savaşı'nı yapması
uygulamalarından hangileri, Osmanlı Beyliği'nin Anadolu'daki Türkmen beylerinden destek alarak büyüdüğüne kanıt gösterilebilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III
- 2) **Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde,**
I. Bizans'ın eski gücünü yitirmiş olması,
II. Avrupa'da Yüzyıl Savaşları'nın yaşanması,
III. Ankara Savaşı'nın kaybedilmesi
gelişmelerinden hangilerinin, devletin sınırlarının genişlemesinde etkili olduğu savunulamaz?
- A) Yalnız I B) I ve III C) I ve II
D) Yalnız III E) II ve III
- 3) **Osmanlı Devleti'nde,**
I. başkentin Bursa'dan Edirne'ye taşınması,
II. Çimpe Kalesi'nin ele geçirilmesi,
III. Bizans Devleti'yle savaşılması
gelişmelerinden hangileri batı yönünde ilerlendiğine kanıt olarak gösterilebilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III
- 4) I. Bizans İmparatorluğu'nda taht kavgaları yaşanmaktadır.
II. Balkanlarda siyasi birlik yoktur.
III. Anadolu Selçukluları en güçlü dönemini yaşamaktadır.
Yukarıdakilerden hangileri, Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde Anadolu ve Balkanlar için doğru bir bilgi olamaz?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III
- 5) **Osmanlı Beyliği'nin kısa sürede büyümesinde etkili olan,**
I. egemenliğin tek elde toplanması,
II. doğudan gelen Türkmen göçleriyle beslenmesi,
III. ticaret yolları üzerinde bulunması
faktörlerinden hangilerinin, Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığını bölünmeden ve uzun süre devam ettirmesinde etkili olduğu savunulabilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III
- 6) **Orhan Bey Dönemi'nde Bizans'tan,**
• Bursa'nın alınması,
• İznik'in ele geçirilmesi,
• Kocaeli Yarımadası'nın alınması
gelişmeleri birlikte değerlendirildiğinde bu fetih hareketlerinin temel amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?
- A) Bizans'ın Anadolu'daki hakimiyetine son vermek
B) Anadolu Türkmen beylikleriyle iyi geçinmek
C) Avrupa'nın düşmanlığını çekmemek
D) Osmanlı'nın Balkanlardaki ilerleyişini kolaylaştırmak
E) Türk siyasi birliğini sağlamak
- 7) **Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde Moğol baskısının artması üzerine birçok Türkmen, Orta Asya'dan Anadolu'ya göç etmek zorunda kalmıştır. Bu durum karşısında Osmanlı Devleti, aşağıdakilerden hangisine başvurmamıştır?**
- A) Göçebe Türkmenleri yerleşik yaşama geçirmeye
B) Batı'nın bilim ve tekniğinden yararlanmaya
C) Sınırların güvenliğini sağlamaya
D) Toprak sistemini Türkmenlere göre yapılandırmaya
E) Balkanlara yönelik iskan politikası izlemeye

8) Orhan Bey Dönemi'nde ilk kez Rumeli'ye geçilmiş ve Çimpe Kalesi'ne asker bırakılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin, Kuruluş Dönemi'nde uygulanan iskan politikasının özelliklerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Göçmenlerin gerektiğinde orduya gönderilmek üzere asker olarak yetiştirilmesinin
- B) İskan yapılan bölgeden bir müddet vergi alınmamasına dikkat edilmesinin
- C) Göçmenlerin alındığı yerin ekonomik ve sosyal yapısının bozulmamasına önem verilmesinin
- D) Anlaşmazlığı olan ailelerden birinin özellikle göçmen olarak seçilmesinin
- E) İskanın uyum sağlansın diye yakın yerleşim yerlerinden getirilen göçmenlerle yapılmasının

9) Orhan Bey Dönemi'nde yaya ve müselleme denilen ilk ordu ile ilk divan teşkilatı kurulmuş ve medrese sistemi oluşturulmuştur.

Buna göre,

- I. Devlet olma yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- II. İdari yapılanmaya önem verilmiştir.
- III. Ticari faaliyetlerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10) I. Murat Dönemi'nden itibaren şehzadeler sancaklara sancakbeyi olarak gönderilmeye başlanmıştır.

Bu uygulama ile,

- I. şehzadelere askeri ve diplomatik tecrübe kazandırma,
- II. sancaklarda eğitim faaliyetlerini denetleme,
- III. sancaklarda merkeze bağlı bir yönetim oluşturma

hedeflerinden hangilerine ulaşılmak istendiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11) Orhan Gazi Dönemi'nde,

- doğudan gelen Türkmenlere yurt bulunması,
- fethedilen bölgelerin Türkleştirilmesi ve İslamlaştırılması,
- fethedilen yerlerdeki egemenliğin sürekli kılınması

gelişmelerinin, aşağıdakilerden hangisine temel oluşturduğu savunulabilir?

- A) İskân politikasına
- B) Devşirme sistemine
- C) Cihad anlayışına
- D) Kul sistemine
- E) Kafes sistemine

12) Ankara Savaşı'ndan sonra,

- I. Balkanlarda fetihlerin durması,
- II. İstanbul'un fethinin gecikmesi,
- III. Taht kavgalarının yaşanması

durumlarından hangileri, cihat politikasının uygulanmadığına kanıt gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

13) **Yargı** : Osmanlı Devleti'nde "Ülke, padişah ve oğullarıdır." anlayışı etkili olmuştur.

Durum : Fetret Devri denilen on bir yıllık süreçte Yıldırım Bayezit'in oğulları birbirleri ile mücadele etmiştir.

Yargı ve durum arasındaki ilişki dikkate alındığında, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Veraset anlayışı sürdürülmüştür.
- B) Özel mülkiyet anlayışı güçlenmiştir.
- C) Merkezi otorite zayıflamıştır.
- D) Taht kavgaları yaşanmıştır.
- E) İktidar mücadelesi yaşanmıştır.

14) **Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi olaylarından biri değildir?**

- A) Şeyh Bedrettin İsyanı
- B) Düzmece Mustafa İsyanı
- C) Fetret Devri
- D) Türklerin ilk kez Rumeli'ye geçmesi
- E) Karadeniz ticaret yolunun denetim altına alınması

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Yiğitliğin, cesaretin ve kahramanlığın karşılığı olan kavramını unvan olarak hükümdar ve milletin içinden gelen yiğit savaşçılar kullanmıştır.
- 2) Yeniçeri Ocağı zamanında kurulmuştur.
- 3) Türk – İslam devletlerinde uygulanan Gulam sistemi, Osmanlılarda askerleri olarak devam etmiştir.
- 4) Yetenekli ve zeki olan devşirme çocuklar mektebine alınır, diğerleri de ocaklarına gönderilirdi.
- 5) Toprağa bağlı olan eyalet askerleri sistemiyle oluşurdu.
- 6) Tımarlı sipahiler, gelirleri oranında denilen atlı asker beslemek zorundaydılar.
- 7) Osmanlı Devleti'nde yönetime katılmayan, yaptığı işe veya mülkiyetine göre devlete vergi ödeyen sınıfa denirdi.
- 8) sistemi sayesinde hazineden harcama yapılmadan bir ordu oluşturulmuştur.
- 9) Tımar sistemi devleti, ve alanlarda güçlendirmiştir.
- 10) Osmanlılarda toprak mülkiyeti ait olup kullanma hakkı reyanındı.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşısındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlışa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) İslamiyetteki cihat anlayışıyla, Türklerin cengaverlik özelliklerinin birleşip kaynaşmasıyla ortaya çıkan Alperenler, Anadolu'nun Türkleştirilmesi ve İslamlaşmasında önemli rol üstlenmişlerdir.
- 2) Osmanlılarda ilk düzenli ordu Orhan Bey zamanında yaya ve müsellemler (Atlı askerler) adı altında kurulmuştur.
- 3) Kapıkulu Ordusu, tamamen Türklerden oluşurdu.
- 4) Osmanlı ordusunun merkezdeki bölümünü kapıkulu ocakları, merkez dışındakilerini ise eyalet askerleri (tımarlı sipahiler) oluştururdu.
- 5) Eyalet askerleri, devletten üç ayda bir ulufe denilen maaş alırlar ve onlara cülus bahşişi dağıtılırdı.
- 6) Tımar sistemi sayesinde tarımsal üretimin sürekliliği sağlanmıştır.
- 7) Mülk topraklar, gelirleri devlet memurları ve askerlere maaş olarak dağıtılan topraklardı.
- 8) Osmanlılarda ekilebilen toprakların çoğu devletin malydı.
- 9) Dirlik topraklar sayesinde eğitim, sağlık ve bayındırlık işlerinin giderleri karşılanmış, devletin bu alanlardaki yükü azalmıştır.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

1) Alplik ve gazilik kavramlarını açıklayınız.

2) Devşirme sistemi nedir? Ordu ve devşirme sistemi arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

3) Osmanlı Devleti'nde askeri ile reaya arasında siyasi ve ekonomik yönden ne gibi farklar vardır? Belirtiniz.

4) Osmanlı tımar sisteminin Selçuklu ikta sistemi ile benzerliklerini açıklayınız.

5) Osmanlı tımar sisteminin devlete sağladığı faydalar nelerdir? Belirtiniz.

6) Eyalet askerlerini yazınız.

7) Kapıkulu Ordusu içindeki askeri birimleri yazınız.

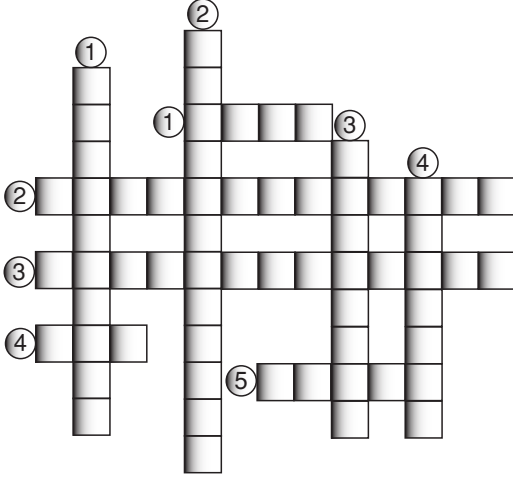
8) Osmanlı Devleti'nin köylüden çiftbozan vergisini niçin aldığını açıklayınız.

9) Dirlik sahibinin görev ve yetkilerini yazınız.

10) Abbasi ve Selçukluların daha önce uyguladıkları Gulam sistemi ile Osmanlılarda uygulanan Devşirme sistemini karşılaştırarak değerlendiriniz.

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Mülkiyeti devlete ait olan topraklar
- 2) Tımar sistemiyle oluşan eyalet askerleri
- 3) Devşirme çocukların ilk eğitimlerini gördükleri ocak
- 4) Türklerde cesaret ve kahramanlık gibi anlamlar içeren kavram
- 5) Osmanlı toplumunda halk

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Kale kuşatmalarında tünel kazın, fitil döşeyen askeri sınıf
- 2) Toprak gelirlerinin devlet memurları ve askerlere maaş ve hizmet karşılığı bırakıldığı sistem
- 3) Savaş sırasında padişahın çadırını koruyan askeri sınıf
- 4) Müsellemler

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı ordu teşkilatı içerisinde yer alan askeri birimler verilmiştir. Her bir askeri birimin önündeki harfi, ilgili olduğu ordunun bulunduğu kutucuğa yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

- A) Akıncılar
- B) Yeniçeriler
- C) Humbaracılar
- D) Tımarlı Sipahiler
- E) Topçular
- F) Lağımıcılar
- G) Azaplar
- H) Cebeciler
- I) Garipler
- İ) Acemioğlanlar
- J) Yayalar
- K) Müsellemler
- L) Yörükler
- M) Sakalar

Kapıkulu Ordusu	Eyalet Ordusu

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

1) Alp Gazi ve Alperenlerin Anadolu'nun Türkleştirilmesi ve İslamlaşmasına katkılarını açıklayınız.

2) Kapıkulu Ordusu'nun özelliklerini yazınız.

3) Eyalet Askerlerinin özelliklerini yazınız.

4) Yeniçerilerin askerlikten başka bir işle uğraşmamasının nedenleri neler olabilir? Açıklayınız.

5) Pençik sistemini açıklayınız.

6) Kapıkulu Ocaklarının en temel ve en kalabalık grubunu belirtiniz.

7) Osmanlı toprak sisteminin özelliklerini açıklayınız.

8) Tımar sisteminin Osmanlı ekonomisine etkileri nelerdir? Açıklayınız.

9) Ordu- millet kavramını açıklayınız.

10) Osmanlı ordu teşkilatı ve bölümlerini açıklayınız.

- 1) I. Anadolu'nun fethi
II. Osmanlı Devleti'nin kuruluşu
III. Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması
Cihat yapan Müslüman Türkler olan Alp Gazi ve Alperenlerin, yukarıdakilerden hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 2) Kapıkulu Ordusu, devşirme yoluyla oluşturulmuştur.
Bu uygulamayla;
I. Gayrimüslim nüfusu denetim altına alma
II. Merkezi otoriteyi güçlendirme
III. Ordunun masraflarını azaltma
hedeflerinden hangilerine ulaşılmak istendiği savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 3) **Osmanlı ordusunun aşağıdaki bölümlerinden hangisinin asker ihtiyacı devşirme yöntemi ile karşılanmaktadır?**

A) Akıncılar B) Azaplar
C) Topçular D) Tımarlı Sipahiler
E) Yaya ve müsellemler

- 4) I. Tamamının atlı olması
II. Tamamen Türklerden oluşturulması
III. Masraflarının dirlik sahiplerince karşılanması
IV. Devletten ulufe denen maaş almaları
Yukarıdakilerden hangileri, Osmanlı Devleti'nin en güvenilir gücü olan eyalet askerlerinin özellikleri arasında sayılamaz?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) I, II ve III E) II, III ve IV

- 5) **Osmanlı Devleti'nde toprak yönetiminin oluşturulmasında;**

I. tarımda sürekliliği sağlama,
II. asker sayısını artırma,
III. devşirme sistemini geliştirme,
IV. hazine giderlerini azaltma

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) I, II ve IV

- 6) **Osmanlı Devleti'ndeki;**

I. Merkeze bağlı Anadolu ve Rumeli eyaletlerinde dirlik sisteminin uygulanması,
II. Mısır, Bağdat, Basra, Trablusgarp gibi saliyaneli eyaletlerde valilere maaş ödenmesi
III. Merkeze bağlı eyaletlerin sancak, kaza ve köylere ayrılması

uygulamalarından hangilerinin doğrudan askeri yapıyla ilgili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 7) **Osmanlı Devleti'nde;**

• Köylü toprağını terk ederse çiftbozan vergisi alınmıştır.
• Toprakların bir kısmı tımarlı sipahilere bırakılmıştır.
• Uzak eyaletlerin vergileri iltizam usulü ile toplanmıştır.

Bu uygulamalara dayanarak, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Tarım üretiminde sürekliliğin sağlandığına
B) Askerliğin özendirildiğine
C) Vergilerin değişik yöntemlerle toplandığına
D) Hazinesinin güçlendirilmeye çalışıldığına
E) Özerk eyaletlerin sayısının artırıldığına

- 8) Osmanlı toprak sistemine göre,
- toprağını üst üste ekmeven,
 - yıllık vergisini ödemeyen,
 - Cebelü olarak askerlik görevini yerine getirmeyen
- reayadan, toprağın alınarak başkasına verilmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Üretiminde sürekliliğin sağlanmasıyla
B) Eyalet askerlerinin sayısının korunabilmesiyle
C) Gelir - gider dengesinin korunmak istenmesiyle
D) Reayanın ticarete yönlendirilmesiyle
E) Hazinesin açık vermesinin engellenmesiyle

- 9) I. Devşirme sistemi
II. Dirlik sistemi
III. Lonca örgütü
IV. Enderun mektebi

Yukarıdaki kurumlardan hangilerinin Osmanlı Devleti'nde askeri nitelik de taşıdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

10) Osmanlı Devleti'nde;

- I. geliri toprak hazinesine ayrılan mukataa topraklarının iltizam sistemi ile yönetilmesi,
II. geliri maaş karşılığı olarak verilen ve bir kısmı ile asker beslenen toprakların olması,
III. gelirleri hayır kurumlarına bırakılan topraklarda vakıf sisteminin uygulanması

gelişmelerinden hangileri dirlik düzeninin uygulandığına kanıt gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

11) Aşağıdakilerden hangisi, Kapıkulu Ordusu'nun kısımlarından biri değildir?

- A) Acemioğlanlar B) Yeniçeriler
C) Humbaracılar D) Tımarlı sipahiler
E) Cebeciler

- 12) I. Tarımsal üretimi artırmayı amaçlaması
II. Hizmet karşılığı toprak verilmesi
III. Devlet hazinesine yük getirmeden ordu oluşturulması
IV. Padişahın toprak sahiplerinin tümüne özel mülkiyet hakkı tanınması

Yukarıdakilerden hangilerinin Tımar sistemi ile ilgili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) II, III ve IV

13) Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin tımar sistemi ile sağladığı yararlar arasında yer almaz?

- A) Üretim sürekliliğinin sağlanması
B) Devletin harcama yapmadan asker yetiştirilmesi
C) Merkez dışında yerel güçler oluşmasının önlenmesi
D) Ülkede dirlik ve düzenin sağlanmasına katkıda bulunulması
E) Toprak üzerinde özel mülkiyetin gelişmesi

14) Dirlik topraklarının;

- I. gelirine göre has, zeamet ve tımar olarak ayrılması,
II. devlete yararlılık gösterenlere verilmesi,
III. geliriyle asker beslenmesi

özelliklerinden hangileri rütbe ve derecelere göre dağıtıldığının göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 15) I. Gayrimüslimlerin mülkiyetine bırakılan topraklar
II. Geliri kale muhafızlarına bırakılan topraklar
III. Mülkiyeti Müslümanların elinde bulunan topraklar

Yukarıda verilenlerden hangileri, toprak yönetiminin İslam hukukuna göre düzenlendiğinin kanıtıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Osmanlı Devleti'nin daha kuruluş yıllarında, çeşitli din adamları ve düşünürler halkın aydınlatılmasına büyük önem vermişlerdir., ve bu düşünürlerden bazılarıdır.
- 2) Osmanlı kültürünün temelini ve oluşturmuştur.
- 3) Osmanlılarda ilk medrese tarafından İznik'te açılmıştır.
- 4) Bayramilik tarikatının şemsiye kolundan olan Fatih'in hocasıdır.
- 5) Osmanlılarda bilim bilimler ve bilim-ler olarak ikiye ayrılmıştır.
- 6) Kitab-ı Bahriye adlı eser Kanuni döneminde ünlü coğrafyacı tarafından yazılmıştır.
- 7) Sabuncuoğlu Şerafettin alanında yetişmiş büyük bilim adamlarından biridir.
- 8) İslam dininin etkisiyle Osmanlılarda resim sanatı yerine sanatı gelişmiştir.
- 9) Osmanlılarda mimari alanda en doruk noktaya ile ulaşılmıştır.
- 10) Hat sanatı ile uğraşanlara denirdi.
- 11) Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde resmi dili, bilim dili, edebiyat dili ise idi.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşısındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlışa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) Ahi ve Babai tarikatları, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda önemli rol oynamışlardır.
- 2) Matematikçi ve astronomcu Ali Kuşçu, İstanbul'da ilk rasathaneyi kurmuştur.
- 3) Coğrafya ve astronomi alanlarında Piri Reis, Ali Kuşçu ve Seydi Ali Reis çalışmalarıyla ön plana çıkmış önemli bilim insanlarıdır.
- 4) Tezhip, güzel yazı yazma sanatıdır.
- 5) Şehzade Cami, Mimar Sinan'ın çiraklık dönemi eseridir.
- 6) Fatih Sultan Mehmet'in yaptırdığı Rumeli Hisarı ve Topkapı Sarayı surları askeri mimariye örnektir.
- 7) Osmanlılarda el yazmalarını süsleyen resimlere minyatür, bu sanat ile uğraşanlara da nakkaş denirdi.
- 8) Nakli bilimler; hadis, fıkıh, kelam, tefsir gibi İslam dini ile ilgili çalışmaları içine almaktadır.
- 9) Kanuni'nin bilim ile yakından ilgilenmesi Sahn-ı Seman Medreseleri'ni kurmasına neden olmuştur.
- 10) Hezarfen Ahmet Çelebi'nin Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar kanat takarak uçuşması, Osmanlı Devleti'ndeki teknolojik gelişmelere verecek örneklerdendir.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) Osmanlı dönemi Türk kültürü, hangi kültürlerin bir sentezi olarak ortaya çıkmıştır? Bu kültürün gelişme göstermesinde kimlerin etkisi olmuştur? Açıklayınız.

- 2) Anadolu'da düşünce hayatının gelişmesinde etkili olan temel kurumları belirtiniz.

- 3) XIII. yüzyılda Anadolu halkının eğiticisi ve umudu olan şeyh ve dervişler kimlerdir? Yazınız.

- 4) Osmanlılarda tekke (tasavvuf) edebiyatının özellikleri nelerdir? Belirtiniz.

- 5) Osmanlı Devleti'nde Piri Reis ve Seydi Ali Reis hangi alanlarda ne gibi çalışmalar yapmışlardır? Belirtiniz.

- 6) Tezhip nedir? Hangi kitaplarda nasıl uygulandığını açıklayınız?

- 7) Klasik dönem Osmanlı mimarisinin özellikleri nelerdir? Açıklayınız.

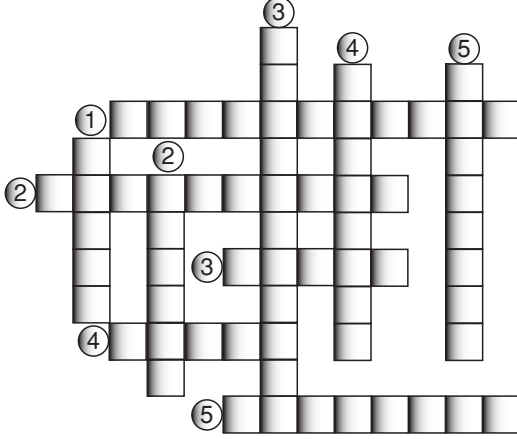
- 8) Osmanlı dönemi sivil, dini ve askeri mimari yapılarına örnekler veriniz.

- 9) Osmanlılarda bilimin gelişmesini etkileyen unsurlar nelerdir? Belirtiniz.

- 10) İlk Osmanlı mimari eserlerinin İznik, Bursa ve Edirne'de yoğunlaşmasının sebepleri nelerdir? Belirtiniz.

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Fatih Sultan Mehmet'in hocası
- 2) Osmanlılarda İstanbul'da ilk rasathaneyi kuran matematikçi ve astronomcu
- 3) Osmanlı Devleti'nde İslam dininin de etkisiyle en az gelişen sanat dalı
- 4) Osmanlılarda dini mimari örneklerinden biri
- 5) Kanuni döneminde yaşamış ve Kitab-ı Bahriye adlı kitabı yazmış olan ünlü coğrafyacı

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Hz. Muhammed'in söz ve davranışlarını inceleyen İslam bilimi
- 2) Yoksul kimselere yiyecek dağıtan hayır kurumu
- 3) Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına katkı sağlayan düşünürlerden biri
- 4) Mimar Sinan'ın ustalık dönemi eseri olan cami
- 5) Osmanlılarda gelişen sanat dallarından biri

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı döneminde yetişmiş bazı bilim adamları ve çalıştıkları alanlar verilmiştir. Bilim adamlarının önünde bulunan harfi, ilgili olduğu alanın bulunduğu kutucuğa yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız. (Not: Bir bilim adamı, birden fazla bilimle uğraşmış olabilir.)

- A) Ali Kuşçu
- B) Sabuncuoğlu Şerafeddin
- C) Piri Reis
- D) Takiyüddin Mehmet
- E) Hoca Saadettin
- F) Matrakçı Nasuh
- G) Enveri
- H) Âşık Paşazade
- I) Seydi Ali Reis
- İ) Taşköprülüzade Ahmet Efendi

Tıp

Matematik

Coğrafya

Astronomi

Tarih

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda hâlâ İslamiyet öncesi Türk töresinin sürmesinin nedenlerini belirtiniz.

- 2) Tasavvuf düşüncesinin Türk kültür hayatına etkilerini açıklayınız.

- 3) Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında, toplumun aydınlatılmasına önem veren ünlü düşünürler kimlerdir? Yazınız.

- 4) Osmanlı Devleti'nde resmi dil nedir? Yazınız.

- 5) Takiyüddin Mehmet'in Osmanlı bilim tarihindeki önemi nedir? Belirtiniz.

- 6) Mimar Sinan kimdir? Osmanlı mimarisine katkıları nelerdir? Belirtiniz.

- 7) Osmanlılarda minyatür sanatının gelişmesinin sebepleri nelerdir? Açıklayınız.

- 8) XV. ve XVI. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde gelişme gösteren bilimler hangileridir? Bu bilim dallarına mensup bilim adamları kimlerdir? Belirtiniz.

- 9) Osmanlılarda gelişme gösteren başlıca güzel sanatlar hangileridir? Yazınız.

- 10) Osmanlı mimarisi daha çok hangi alanlarda gelişme göstermiştir? Belirtiniz.

- 1) Anadolu'da düşünce hayatının geliştiği kurumların başında tekke ve medreseler geliyordu. Tekke ve medreseler, Türk milletinin düşünce ve yaşayışında önemli bir yere sahiptiler. Tekkelerde gelişen düşünceler, kişiden kişiye, gönülden gönüle aktarılırken, medreselerde gelişen düşünceler ise yazıya dönüştürülmüş olarak sonraki nesillere aktarılıyordu. Tekke ve medreselerde gelişen ve buralardan çevreye yayılan düşüncelerin temeli, hoşgörüyü, insan sevgisine, kardeşliğe dayanıyordu.

Buna göre tekke ve zaviyelerin, Anadolu'da;

- I. Sosyal barış
- II. Milli birlik
- III. Toplumsal dayanışma

durumlarından hangilerinin sağlanmasında etkili olduğu ileri sürülebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 2) Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun ilk yıllarında ortaya çıkan Osmanlı mimari eserleri; saray, medrese, kervansaray, kapalıçarşı, su yolları, hisar, köprü, hamam, bedesten, türbe, bent gibi yapılardan oluşmaktaydı.

Bu bilgiye bakılarak, Osmanlı mimari eserleri ile ilgili olarak;

- I. Kamu yararı göz önünde tutularak yapıldığı
- II. Sivil, askeri ve dini mimari şeklinde gelişme gösterdiği
- III. Süsleme sanatının çeşitli motifleriyle güzelleştirildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 3) Osmanlı Devleti'nin düşünce, kültür ve bilgi temelini oluşmasında;

- I. İslamiyet öncesi Türk devletlerinin gelenekleri
- II. İslam dini
- III. Yaşadıkları yerlerin özellikleri

gibi unsurlardan hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II ve III E) I ve III

- 4) Osmanlı bilim adamlarından;

- Piri Reis, Kitab-ı Bahriye adlı eserinde dünyanın yuvarlaklığı, gel-git olayı, pusulanın kullanımı, Amerika kıtasının varlığı gibi konulara değinmiştir.
- Sabuncuoğlu Şerafettin, Cerrâhiyetü'l Hâniyye isimli eserinde cerrahi müdahale tekniklerini göstermiştir.
- Takiüddin Mehmet, İstanbul'da bir rasathane kurmuştur.
- Hezarfen Ahmet Çelebi, Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar kanat takarak uçmuştur.

Bu gelişmeler, Osmanlı Devleti'nde hangi alanda yapılan çalışmalara kanıt olarak gösterilemez?

- A) Astronomi B) Tıp
C) Felsefe D) Teknoloji
E) Coğrafya

- 5) – Osmanlı Devleti'nde İslam dini toplum hayatında, yönetimden insan ilişkilerine kadar bütün alanlarda etkili olmuştur.

- Üç kıtaya uzanan büyük bir devlet kuran Osmanlı Devleti, sınırları içerisinde değişik kültürlerin var olmasına da izin vermiş; Hristiyanlık, Musevilik gibi değişik din kökenli kültürlerin gelişmesine engel olmamıştır.

Bu iki duruma bakılarak, Osmanlı Devleti'nin;

- I. Teokratik
- II. Hoşgörülü
- III. Çok uluslu

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu ileri sürülebilir?

- A) I, II ve III B) Yalnız I C) I ve III
D) II ve III E) Yalnız II

- 6) İslami anlayış gereği Osmanlılarda resim sanatı yerine, aşağıdaki sanat dallarından daha çok hangisi gelişmiştir?

- A) Nakkaşlık B) Ciltçilik
C) Hattatlık D) Tezhip
E) Minyatür

- 7) Osmanlı Devleti'nde medrese, naklî ve aklî ilimlerin öğretildiği öğretim kurumudur. Naklî ilimler, İslam dinine ilişkin ilimlerdir. Aklî ilimler ise, bir yönü ile Allah'ın varlığını ve yüceliğini delillendiren, diğer yönüyle dünyanın düzenini ve özünü akıl yoluyla açıklayan bilim dalıdır.

Bu durum, Osmanlı eğitim anlayışının aşağıdakilerden hangisiyle ilgili olduğunun bir göstergesidir?

- A) Avrupa'daki bilimsel gelişmelerle
B) Şer'i sistemin hükümleriyle
C) Rönesans ve Reform'un etkileriyle
D) Din ile bilimin iç içeliğiyle
E) Eğitime önem verilmemesiyle
- 8) Divan-ı Hümayun padişaha ait yetkileri kullanmak üzere görevlendirilmiş üç kolun temsilcilerinden oluşurdu. Bu kolların üyesi olan görevliler, merkezden taşraya uzanan yönetim, yargı ve maliye kurumlarının yetkilisi olarak işlem yaparlardı. Bu kollar Seyfiye, İlmiye ve Kalemiye kollarıdır.

Bu kolların ilgili olduğu alanlarla eşleştirilmesi, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Seyfiye	İlmiye	Kalemiye
A)	Maliye	Yönetim	Yargı
B)	Yönetim	Yargı	Maliye
C)	Maliye	Yargı	Yönetim
D)	Yönetim	Maliye	Yargı
E)	Yargı	Yönetim	Maliye

- 9) Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde, adli ve idari işlerde görev alanların yetiştirilmesini üstlenen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enderun
B) Bab-ı Ali
C) Lonca
D) Divan-ı Hümayun
E) Medrese

- 10) Aşağıdakilerden hangisi Osmanlılarda kültür ve sanatla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) İslam dininin etkisiyle resim ve heykelticilik gelişmiştir.
B) Türk hat sanatının en güzel örnekleri bu dönemde verilmiştir.
C) İznik ve Kütahya'da çinicilik sanatı gelişmiştir.
D) Sultan Ahmet Cami, Mimar Sinan'ın en önemli eseridir.
E) Dini, askeri ve sivil alanlarda çok sayıda mimari eser meydana getirilmiştir.

- 11) Osmanlı fetih politikasına göre fethedilen yerlerde ilk önce cami ve yanında medrese açılması bir gelenek haline almıştı. Medreseler ile topluma ve devlete gerekli din, ilim ve eğitim hizmetleri yanında devlet idaresinde ihtiyaç duyulan idari ve adli personelin yetiştirilmesi de sağlanmıştı. Böylece Osmanlılar devlet işlerinde bilgili ve aynı zamanda yapılan işlerin kanunlara uygun olması hususlarına riayet eden yetişkin insan gücüne sahip olmuşlardır.

Osmanlı Devleti'nin bu uygulamayla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı ileri sürülebilir?

- A) Fetih gücünü artırmak
B) Taht kavgalarını önlemek
C) Merkezi idareyi sağlam ve güçlü kılmak
D) Halkı yönetime ortak etmek
E) Devletin teokratik yönünü güçlendirmek

- 12) Osmanlı mimarisi en çok aşağıdakilerden hangilerinin etkisinde kalmıştır?

- A) Memlük –Abbasi
B) Selçuklu – Bizans
C) İran – Abbasi
D) Selçuklu – İran
E) Memlük – Bizans

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Fatih Sultan Mehmet, Bizans'ın yeniden canlandırılması düşüncesini önlemek amacıyla ve son vermiştir.
- 2) olayı, bir iç sorun iken, dış sorun haline gelmiştir.
- 3) Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde alınmasıyla, Karadeniz bir Osmanlı denizi haline gelmiştir.
- 4) Kutsal emanetler Dönemi'nde İstanbul'a getirilmiştir.
- 5) Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Avusturya ile imzalanan ile Avusturya'ya karşı siyasi üstünlük sağlanmıştır.
- 6) Savaşı, Anadolu Türk birliğinin kesin olarak kurulmasını sağlamıştır.
- 7) Yavuz'un seferi sonucunda Baharat Yolu Osmanlıların eline geçmiştir.
- 8) Antlaşması, İran ile imzalanan ilk resmi antlaşmadır.
- 9) Yükselme döneminde ilk kapitülasyonlar Fatih tarafından verilmiştir.
- 10) Deniz Savaşı'nın kazanılmasıyla Akdeniz'de Osmanlı üstünlüğü sağlanmıştır.
- 11) Sokollu Mehmet Paşa'nın, Don-Volga ve Süveyş Kanal Projesi'ni hazırlamasının temel amacı Osmanlı Devleti üzerinde yarattığı olumsuz sonuçları ortadan kaldırmaktır.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki cümleleri okuyup karşısındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlışsa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) Fatih Sultan Mehmet, İstanbul kuşatması öncesi, Bizans'a Karadeniz'den gelebilecek yardımı kesmek için Anadolu Hisarı'nı yaptırmıştır.
- 2) Fatih Sultan Mehmet, devlet yönetiminde Türk kökenli devlet adamları yerine, Enderun'da yetişenlere yer vermiştir.
- 3) Şahkulu İsyanı, II. Bayezid döneminde İran'ın kışkırtmasıyla çıkan Şii kökenli bir ayaklanmadır.
- 4) Halifelik, Yavuz'un İran seferi sonunda Osmanlı Devleti'ne geçmiştir.
- 5) Osmanlı Devleti'ne katılan son beylik Dulka-diroğulları Beyliği'dir.
- 6) Kırım'ın alınmasıyla Osmanlı Devleti İpek Yolu'nun denetimini ele geçirmiştir.
- 7) Kanuni döneminde düzenlenen Hint Deniz Seferleri amacına ulaşmıştır.
- 8) İnebahtı Savaşı (1571) ile Akdeniz bir Türk gölü haline gelmiştir.
- 9) Don-Volga Projesi ile Akdeniz ile Kızıldeniz'i bir kanal ile birleştirmek amaçlanmıştır.
- 10) Sokollu döneminde Kuzey Afrika'nın tamamı Osmanlıların eline geçmiştir.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) İstanbul'un fethinin siyasi, kültürel ve ekonomik sonuçlarının Avrupa'ya etkilerini değerlendiriniz.

- 2) Fatih'in Bizans ile akrabalık bağı olan Mora ve Trabzon'u fethetmesinin önemi ve sonuçları nelerdir? Açıklayınız.

- 3) Kırım'ın Osmanlı Devleti'ne bağlanmasının yararları neler olabilir? Belirtiniz.

- 4) Cem olayı nedir? Açıklayınız.

- 5) Turnadağ Savaşı'nın önemini belirtiniz.

- 6) Yavuz'un Mısır Seferi'nin nedenlerini, sonuçları ile birlikte değerlendiriniz.

- 7) 1533 İstanbul Antlaşması'nın Osmanlı Devleti için önemi nedir? Belirtiniz.

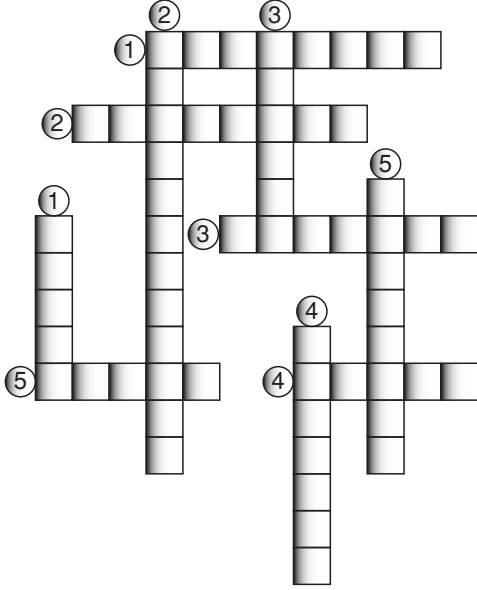
- 8) Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya 1535 Kapitülasyonlarını vermesinin nedenleri nelerdir? Belirtiniz.

- 9) Osmanlı Devleti'nin yükselme döneminde Karadeniz ve Akdeniz hakimiyeti için yapılan fetihleri değerlendiriniz.

- 10) Sokollu Mehmet Paşa'nın Don - Volga Kanal Projesi'nin amaçları nelerdir? Açıklayınız.

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı ele geçirerek Memlük Devleti'ne son verdiği savaş
- 2) II. Bayezid ile kardeşi Cem arasındaki saltanat mücadelesi
- 3) II. Bayezid döneminde İran'ın kışkırtmasıyla çıkan Şii kökenli dinsel içerikli ayaklanma
- 4) Fatih döneminde alınamayıp Kanuni tarafından ele geçirilen ada
- 5) Kanuni döneminde Macaristan ile yapılan meydan muharebesi

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Fatih zamanında ele geçirilen İpek ticaret yolu üzerindeki liman kenti
- 2) İstanbul kuşatması öncesi Fatih tarafından, Bizans'a Karadeniz'den yardım gelmesini engellemek için yapılan hisar
- 3) İran ile imzalanan ilk resmi antlaşma
- 4) Kanuni zamanında Haçlı donanması ile yapılan ve Akdeniz üstünlüğünün ele geçirilmesini sağlayan savaş
- 5) Yavuz Sultan Selim döneminde Anadolu Türk siyasal birliğinin sağlanmasına yol açan savaş

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı yükselme dönemi padişahları ile bu dönemde yapılan bazı savaşlar verilmiştir. Padişahların başındaki harfi, ait olduğu savaşın bulunduğu kutunun içine yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız. (Not: Bir padişah birden çok savaşa ait olabilir.)

- II. Mehmet (Fatih)
- II. Bayezid
- I. Selim (Yavuz)
- I. Süleyman (Kanuni)
- II. Selim
- III. Murat

Çaldıran Savaşı	Mercidabık Savaşı

Turnadağ Savaşı	İnebahtı Savaşı

Otlukbeli Savaşı	Ridaniye Savaşı

Preveze Savaşı	Mohaç Savaşı

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) İstanbul'un fethedilmesinin ekonomik ve jeopolitik nedenleri neler olabilir? Açıklayınız.

- 2) Fatih'in merkezi otoriteyi güçlendirmek amacıyla yaptığı çalışmaları belirtiniz.

- 3) Osmanlı Devleti'nin Venedik'e ayrıcalıklar vermesinin nedenleri nelerdir? Belirtiniz.

- 4) Fatih döneminin önemini belirtiniz.

- 5) Şahkulu İsyanı nedir? Açıklayınız.

- 6) Yavuz Sultan Selim döneminde sadece doğuya sefer düzenlenmesinin nedenleri neler olabilir? Açıklayınız.

- 7) Preveze Deniz Zaferi'nin Türk tarihindeki önemini açıklayınız.

- 8) Kanuni'nin Hint Deniz Seferleri'ni değerlendiriniz.

- 9) Sokollu Mehmet Paşa'nın Süveyş Kanal Projesi'nin amaçları nelerdir? Açıklayınız.

- 10) Osmanlı Devleti'nin yükselme döneminde izlediği politikaları belirtiniz.

- 1) İstanbul'un fethinden sonra Galata'da yaşayan Cenevizli tüccarlara din ve ticaret özgürlüğü tanınarak şehri terk etmeleri engellenmeye çalışılmıştır.

Yalnız bu bilgiye dayanarak, Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İstanbul'un ekonomik yapısını korumaya çalıştığı
B) Türk-İslam kültürünü koruma siyaseti izlediği
C) Merkezi otoritesini güçlendirmeyi amaçladığı
D) Başkentini askeri savunmasına önem verdiği
E) Anadolu'da güvenliği sağlamaya çalıştığı

- 2) II. Mehmet, Balkanlardan gelebilecek tehlikeleri önlemek, bölgenin güvenliğini sağlamak, Batı'da etkinliğini artırmak amacıyla planlı ve programlı bir devlet politikası izlemiştir.

Bu bilgiye dayanarak;

- I. Batıda fetihlerin artırılması
II. Hıristiyan birliğini parçalama siyaseti izlenmesi
III. Baharat Yolu ticaretinin denetlenmesi

politikalarından hangilerinin uygulamaya konulduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 3) İstanbul'un fethinden sonra Hellen-Bizans kültürünü İtalya'ya taşıyan bilim adamları, Rönesans Hareketlerinin başlamasına ortam hazırlamıştır.

Buna göre,

- I. Rönesans Hareketleri İtalya'da başlamıştır.
II. Osmanlı Devleti Rönesans'ın önderliğini yapmıştır.
III. Bizans'ın alınması Rönesans hareketlerine zemin hazırlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

- 4) Fatih, İstanbul'u aldıktan sonra izlemiş olduğu politikayla Amasra'yı, Sinop'u, Trabzon'u ve Kırım'ı Osmanlı topraklarına katmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulamalarla ulaşılmak istenen temel amaçtır?

- A) Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak
B) Teokratik yapıyı güçlendirmek
C) Devletin sınırlarını genişletmek
D) Venedik ve Ceneviz ticaretini engellemek
E) Karadeniz bağlantılı İpek Yolu'nu ele geçirmek

- 5) Osmanlı Devleti'nin 1479'da Venedik ile yaptığı barış antlaşmasının;

- I. Venedikliler İstanbul'da sürekli elçi bulundurabilecek,
II. İstanbul'daki elçi Venediklilerin davalarına bakabilecek,
III. Venedikliler aldıkları yerleri geri verecekler, Kroya ve İşkodra Osmanlılarda kalacak,
IV. Venedik gemileri Osmanlı limanlarını kullanabilecek
- kararlarından hangilerinin doğrudan hukuksal alana ilgili olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 6) • Karamanoğulları ve Memlükler Şehzade Cem'i desteklemiş, askeri yardımda bulunmuştur.
• Şehzade Cem'i ele geçiren Papa, Osmanlılara karşı bir Haçlı ordusu kurmaya çalışmıştır.

Bu bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Balkanlarda ayaklanmalar görülmüştür.
B) Anadolu'nun güvenliği tehlikeye girmiştir.
C) Osmanlı Devleti toprak kaybetmiştir.
D) Osmanlı Devleti'ne karşı olan devletler çıkarları için Şehzade Cem'den yararlanmak istemiştir.
E) Cem Sultan isyanı başarıya ulaşmıştır.

7) Osmanlı Devleti'nde;

- Çaldıran Savaşı ile Doğu Anadolu,
- Mercidabık Savaşı ile Suriye,
- Ridaniye Savaşı ile Mısır ve Hicaz,
- Mohaç Savaşı ile Macaristan egemenlik altına alınmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin büyümesine doğrudan etki ettiği söylenebilir?

- A) Ekonominin B) Göçlerin
C) Askeri başarıların D) Dini gelişmelerin
E) Diplomatik başarıların

- 8) Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi sonucunda, Baharat Yolu'nun denetimi Osmanlı Devleti'nin eline geçmiş; ancak Baharat Yolu'ndan beklenen ekonomik kazanç sağlanamamıştır.

Bu durumun temel nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Batılı ülkelerle ilişkilerin bozulması
B) Doğu-batı ticaretinin eski önemini kaybetmesi
C) Ticarete gereken önemin verilmemesi
D) Rusya'nın bu ticaret yolunu kapatması
E) Yeni ticaret yollarının bulunması

9) Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde Fransa'ya verilen kapitülasyonların;

- I. Osmanlı mallarını kapitülasyon verilen devlet aracılığıyla Avrupa'ya taşıma
II. Hıristiyan birliğini parçalama
III. Doğu Akdeniz limanlarının ticaretteki payını artırma
- amaçlarından hangilerinin Osmanlı ekonomisinin gelir kaynaklarının artırılmasına yönelik olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

10) Yükselme Dönemi'nde;

- I. Hint Deniz Seferleri'nden istenilen kazancın sağlanamaması
II. Kırım'ın ele geçirilmesi
III. Anadolu'nun iç bölgelerinin ele geçirilmesi

gelişmelerinden hangilerinin sonraki dönemlerde Osmanlı ekonomisinin bozulmasına neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11) Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde görülen;

- I. Balkan Ortodokslarının koruma altına alınması
II. Fransa'ya kapitülasyon verilmesi
III. Bizans'ın yıkılması

gelişmelerinden hangilerinin, Avrupa Hıristiyan birliğini bölme amacına yönelik olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

12) Sokollu Mehmet Paşa ile Osmanlı tarihinde bir sadrazam ilk defa devletin bir dönemine adını vermiştir.

Buna göre,

- I. Padişahın yetkileri kısıtlanmıştır.
II. Osmanlı hanedanı egemenliğini başka bir soya devretmiştir.
III. Sokollu Mehmet Paşa döneme damgasını vurmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) Yalnız III E) II ve III

13) Osmanlı Devleti Sokollu Mehmet Paşa Dönemi'nde, Lehistan'da çıkan taht kavgalarından yararlanarak, Osmanlı yanlısı olan Erdel Beyi'ni kral seçmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti için,

- I. Fetih politikasından vazgeçmiştir.
II. Etki alanını genişletmek istemiştir.
III. Lehistan'ın içişlerine karışmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

- 1) İstanbul'un fethi, padişahın durumunda ve devlet yapısında önemli değişikliklere yol açmış, vezir-i azamlık devşirmeler arasından seçilen ve yetiştirilen kişilere verilmiş, Türk beylerinin vezirlik yapmaları engellenmiştir.

Bu uygulamalarla;

- I. Merkezi yönetim anlayışını güçlendirme
 - II. Osmanlı hanedanına rakip olan aileleri etkisiz kılma
 - III. Devletin yönetimini dini kurallara dayandırma
- durumlarından hangilerinin amaçlandığı savunulabilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 2) **Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde;**

- İstanbul, Bizanslılardan,
- Kırım, Venedik ve Cenevizlilerden,
- Sinop, İsfendiyaroğulları'ndan alınmıştır.

Bu gelişmelerin,

- I. Avrupalıların yeni ticaret yolu bulma arayışlarına yönelmesi,
- II. Anadolu siyasi birliğini kurma çalışmalarının devam etmesi,
- III. İpek Yolu'nun Osmanlı Devleti'nin kontrolüne geçmesi

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 3) Osmanlı İmparatorluğu Yükselme Dönemi'nde boğazları alarak Karadeniz'e egemen olmuş ve Akdeniz'de önemli ticaret merkezlerini ele geçirmeye çalışmıştır.

Bu durumun Avrupa'da yaşanan;

- I. Rönesans Hareketleri
- II. Haçlı Seferleri
- III. Coğrafi Keşifler

gelişmelerinden hangilerine doğrudan etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 4) Sokollu Mehmet Paşa'nın Don-Volga Kanalı'nı açma projesine Rusya karşı çıkmış, saldırılarla kanal açma çalışmalarını engellemiştir.

Buna göre, Rusya'nın;

- I. Bölgedeki ekonomik etkinliğini koruma,
- II. Osmanlı Devleti'nin Orta Asya ile bağlantısını engelleme,
- III. Osmanlı deniz gücünün Hazar yönünde gelişmesini önleme

amaçlarından hangilerine ulaşmak istediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- 5) **Yavuz Sultan Selim'in düzenlediği Mısır Seferi'nin sonucunda,**

- I. Halifelik Osmanlı soyuna geçmiş,
- II. Hicaz Emirliği, savaş yapılmadan denetim altına alınmış,
- III. Mısır, saliyaneli bir eyalet olarak merkeze bağlanmıştır.

Bu gelişmelerden hangilerinin devletin teokratik yapısının pekişmesinde doğrudan etkili olduğu savunulabilir?

- A) I ve III B) Yalnız II C) Yalnız III
D) Yalnız I E) II ve III

- 6) II. Bayezid Dönemi, Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi içinde bir "duraklama" devri olarak nitelendirilir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu dönemde Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da ilerlemesini durduran en etkili neden olarak gösterilebilir?

- A) Cem Sultan Olayı'nın yaşanması
- B) Venediklilerin denizlerde güçlü olması
- C) Padişah II. Bayezit'in ülke sorunlarını dikkate alması
- D) Anadolu'da din içerikli isyanların çıkması
- E) Memlük Devleti'nin Osmanlıları tehdit etmesi

7) Osmanlı Devleti'nin Hint Deniz Seferleri'nde istenilen başarıya ulaşılamamasında etkili olan **teknik** neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hint Müslümanlarının Portekiz'le işbirliği yapması
- B) Donanmanın okyanuslara dayanıksız olması
- C) Seferlere gereken önemin verilmemesi
- D) Hint ticaret yolunun öneminin kavranılamaması
- E) Seydi Ali Reis'in başarısız olması

8) Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde,

- I. Birinci Süleyman'ın Fransa'ya kapitülasyon hakları tanınması,
- II. İkinci Mehmet'in Ortodoks Kilisesi'ni koruma altına alması,
- III. Sokollu Mehmet Paşa'nın Süveyş Kanalı Projesi'ni hazırlaması

gelişmelerinden hangilerinin, Avrupa-Katolik birliğini bölme amacına yönelik olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9) Osmanlı Devleti, I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'nde Fransa ile yakınlaşma siyaseti izlemiştir.

Bu politika ile;

- I. Hıristiyan birliğini parçalama
- II. Rusya'nın gelişmesini önleme
- III. Osmanlı Devleti'nin deniz gücünü artırma

hedeflerinden hangilerine ulaşılmak istendiği savunulabilir?

- A) I ve II
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) Yalnız I
- E) I, II ve III

10) • Fatih, İstanbul'un fethinden sonra Ortodoks Kilisesi'nin çalışmalarını sürdürmesine ve Ortodoksların ibadetlerini özgürce yapmasına izin vermiştir.

• Kanuni, Fransa'ya kapitülasyonlar vermiştir.

Bu uygulamaların ortak amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Haçlı birliğini bölmek
- B) Ülke içinde barışı sağlamak
- C) Ticareti canlandırmak
- D) Feodaliteye son vermek
- E) Laik bir yönetim uygulamak

11) I. Rumeli Hisarı'nın yapılması
II. İstanbul surlarının tamir edilmesi
III. Haliç'in zincirlerle kapatılması

Yukarıdakilerden hangileri Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethini kolaylaştırmak için yaptığı hazırlıklar arasında gösterilemez?

- A) II ve III
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) Yalnız I

12) I. Kırım Hanlığı'nın alınması

- II. Otlukbeli Savaşı'nın yapılması
- III. Ege Adaları'nın ele geçirilmesi

Yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki egemenliğini güçlendirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13) Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi'nde;

- I. Midilli,
- II. Mora,
- III. Belgrad

fetihlerinden hangilerinin, Ege ve Akdeniz'de üstünlüğün Türklerin eline geçmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

14) Yavuz Sultan Selim batıya sefer yapmamış, öncelikle doğu yönünde seferlere yönelmiştir.

Bu durum;

- I. Doğuda sömürge devletleri kurma
- II. Doğu ticaret yollarını ele geçirme
- III. İslam dünyasına egemen olma

politikalarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) II ve III

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Osmanlı Devleti'nde yönetim hukukuna dayanırdı.
- 2) Şehzadeler devlet ve askerlik işlerinde deneyim kazanmaları için sancaklara gönderilirler, yanlarında denilen eğiticiler bulunurdu.
- 3) Devlet adamlarının padişaha bağlılık bildirmesine denirdi.
- 4) Padişahların tahta geçiş törenlerine denirdi.
- 5) I. Ahmet ile birlikte kuralı getirilerek, şehzadelerin sancaklarda görevlendirilmesi uygulaması kaldırılarak uygulaması başlatılmıştır.
- 6) merkezi otoriteyi güçlendirmek amacıyla kardeş katli yasallaştırmıştır.
- 7) Osmanlı Devleti'nin yönetildiği Topkapı Sarayı, ve olarak üç bölüme ayrılmıştır.
- 8), devlet memuru yetiştirmek amacıyla sarayda açılmış okuldur.
- 9) Divan üyelerinden veziriazam, vezirler, yeniçeri ağası ve kaptan-ı derya sınıfında yer almaktadır.
- 10) Adalet ve eğitim sınıfına mensup olanlar sınıfını meydana getirirdi.
- 11) Kalemîye sınıfının divandaki temsilcileri ve idi.
- 11), devlet yazışmalarına ve fermanlara padişahın tuğrasını çekerdi.

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki bazı görevliler ile onlara ait görevler verilmiştir. Her bir görevlinin soldaki noktalı bölüme, sağ sütunda yer alan ona ait görevin önündeki harfi yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

Görevli	Görevi
..... 1. Sadrazam	A. Fethedilen toprakların kaydını tutmak
..... 2. Defterdar	B. Eyaletleri yönetmek
..... 3. Kazasker	C. Diplomatik faaliyetleri yürütmek
..... 4. Nişancı	D. Kanun ve uygulamaların dine uygunluğunu denetlemek
..... 5. Reisülküttap	E. Hukuki davalara bakmak
..... 6. Kaptan-ı Derya	F. Yüksek devlet memurlarının atamalarını ve tayinlerini yapmak
..... 7. Şeyhülislam	G. Devletin gelir ve giderlerini kontrol etmek
..... 8. Kadı	H. Sancakları yönetmek
..... 9. Yeniçeri Ağası	I. Donanmayı yönetmek
..... 10. Beylerbeyi	J. İstanbul'un güvenliğini sağlamak
..... 11. Sancakbeyi	K. Kadıları ve müderrisleri atamak
..... 12. Şehir Emîni	L. İstanbul'da belediye işlerine bakmak

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesi devlet yönetimini nasıl etkilemiş olabilir? Açıklayınız.

- 2) XV. ve XIX. yüzyıllar arasında Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi neresidir? Belirtiniz.

- 3) Osmanlı devlet anlayışının dayandığı unsurlar nelerdir? Açıklayınız.

- 4) Seyfiye sınıfının görevini ve divandaki temsilcilerini yazınız.

- 5) İlimiye sınıfının görevini ve divandaki temsilcilerini yazınız.

- 6) Kalemîye sınıfı kimlerden oluşurdu? Görevleri nelerdir? Belirtiniz.

- 7) Divan-ı Hümayun ve üyeleri (Seyfiye, İlimiye, Kalemîye) günümüz devlet yapılanmasında hangi kurum ve kuruluşlarla benzerlik gösterir? Belirtiniz.

- 8) Divan-ı Hümayun nedir? Divan-ı Hümayun'un üyeleri kimlerdir? Açıklayınız.

- 9) Fatih Sultan Mehmet'in merkezi otoriteyi güçlendirmek amacıyla yaptığı çalışmaları yazınız.

- 10) Osmanlı Devleti'nin yönetildiği Topkapı Sarayı'nın hangi bölümlerden oluştuğunu belirtiniz.

- 1) Osmanlı Devleti, kendisinden önceki Türk devletlerinin aksine ülkeyi hanedan mensupları arasında paylaşmamıştır.

Bu davranışın;

- I. Merkezi otoriteyi sağlama
- II. Ülke bütünlüğünü koruma
- III. Hukuk birliğini sağlama

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III B) I, II ve III C) I ve III
D) II ve III E) I ve II

- 2) Osmanlı Devleti'nde padişah tarafından yayınlanan ferman ve beratlarla divan üyeleri dahil tüm yöneticiler ve halk uymak zorundaydı.

Bu bilgilere dayanarak,

- I. Fermanlar tartışmasız hükümler içermektedir.
- II. Egemenlik hakları padişaha aittir.
- III. Yöneticiler ferman hükümlerini uygulamak zorunda değildir.

yorumlarından hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

- 3) I. Ahmet Dönemi'nden başlayarak şehzadelerin sancağa çıkma uygulamasına son verilmiş; yaşça büyük ve akıllı olan şehzadenin tahta çıkması uygulaması getirilmiştir.

Bu uygulama ile,

- I. şehzadeler arası taht kavgalarını önleme
- II. saltanat sistemine son verme
- III. devlet adamlarının şehzadeleri kışkırtmasını engelleme

amaçlarından hangilerine ulaşılmak istendiği söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

- 4) Osmanlı Devleti'nde şehzadeler küçük yaşta sancağa gönderilip burada özel eğitmenler tarafından eğitilirlerdi. Ancak I. Ahmet ile beraber sancağa çıkma denilen bu yöntem terk edilmiş ve kafes usulü uygulanmaya başlanarak şehzadelere saray içinde eğitim verilmiştir.

Bu durumun öncelikle aşağıdakilerden hangisinin oluşmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) Tecrübesiz kişilerin tahta çıkmasına
B) Yönetimde devşirmelerin etkili olmasına
C) Hanedanın devamlılığının sağlanmasına
D) Kadınların devlet yönetiminde etkili olmasına
E) Yöneticilerin seçimle belirlenmesine

- 5) II. Mehmet döneminden itibaren padişahlar Divan toplantılarına katılmamış, bir kafesin arkasından toplantıyı dışardan takip etmişlerdir. Ayrıca bu dönemde Divan'ın başkanlığı da sadrazama bırakılmıştır.

Yukarıda verilen bilgiye göre,

- I. Sadrazamlık makamı önem kazanmıştır.
- II. Padişahın yönetimdeki otoritesi artırılmak istenmiştir.
- III. Ulus devlet anlayışı güçlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 6) Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesiyle birlikte ortaya çıkan gelişmelerden biri olduğu söylenemez?

- A) Beylerbeyliklerin kurulmasının
B) Vezir sayısının artmasının
C) Devletin asker ihtiyacının artmasının
D) Divanın etkinliğinin azalmasının
E) Vergi gelirlerinin çoğalmasının

- 7) Osmanlı Devleti'nde önceleri, eski Türk devlet geleneğinin de etkisiyle ülke, hanedan üyelerinin ortak malı sayılmıştır. I. Murat'tan itibaren ülke, padişah ve oğullarının malı olarak görülmeye başlanmıştır; ancak kimin başa geçeceği belirtilmemiştir.

Bu değişikliğin;

- I. hanedan üyeleri arasındaki taht kavgalarını önleme,
- II. kişisel egemenliğe son verme,
- III. siyasi kargaşaların yaşanmasına engel olma

hedeflerinden hangilerine yönelik olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 8) **Osmanlı Devleti'nde;**

- I. ülke yönetimiyle ilgili kanunların çıkarıldığı Divan-ı Hümayun,
- II. halkın isteklerinin dinlendiği Ayak Divanı,
- III. elçilerin kabul edildiği Galebe Divanı

kurumlarından hangilerinin, "sosyal devlet" anlayışı doğrultusunda oluşturulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- 9) **Osmanlı Devleti'nin XV. ve XVI. yüzyıllarda dünyanın en büyük imparatorluğu haline gelmesinde, padişahların hangi özelliklerinin etkili olduğu söylenemez?**

- A) Bilimsel gelişmelere açık olmaları
- B) Ülke yönetiminde yetenekli devlet adamlarına görev vermeleri
- C) Batıyı örnek almaları
- D) Fetihçi bir politika izlemeleri
- E) Teşkilatlanmaya önem vermeleri

- 10) Osmanlı Devleti'nde, örfi, şeri, adli, mali gibi konular ile şikayet ve davaların görüşülerek karara bağlandığı yer egemenlik yetkisi bulunmayan Divan idi. Alınan kararlarda son söz yetkisi kendisine ait olduğu için padişahın Divan kararlarına uymak gibi bir zorunluluğu yoktu.

Buna göre, Osmanlı Devleti'ndeki yönetim hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülkede mutlak hakimin Osmanlı hükümdarı olduğu
- B) Divanda alınan kararların padişah tarafından bozulabileceği
- C) Sorunların iletildiği en üst kurumun Osmanlı padişahı olduğu
- D) Kararların tamamının şeriat kurallarına göre alındığı
- E) Divanın egemenlik yetkisini tek başına kullanmadığı

- 11) Eski Türk töresinde yer alan Kut anlayışı gereği Osmanlı padişahları, yönetme gücünü Tanrı'dan almış, kutsal sayılmış ve bu güçle devredilemez, paylaşılabilir haklara sahip olmuşlardır.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Osmanlı devlet yönetimi monarşik yapıya sahiptir.
- II. Osmanlı Devleti'nde teokratik yönetim anlayışı egemendir.
- III. Osmanlı Devleti'nde töreler etkinliğini devam ettirmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 12) Osmanlı Devleti'nin himayesi altında bulunan Eflak, Boğdan ve Erdel savaş zamanında devlete asker göndermiş ve vergi ödemiştir. Hicaz Emirliği ise bunların hiçbirinden sorumlu tutulmamıştır.

Bu uygulamaya dayanarak;

- I. Eyaletlerde güvenlik sorunu yaşanmıştır.
- II. Devletin askeri ve ekonomik ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır.
- III. Kutsal topraklara ayrıcalık tanınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1) Osmanlı Devleti'nde merkezi koruyan askerler ile sadrazamlar genellikle devşirme kökenli kişilerden seçilmiştir. **Osmanlı Devleti'nin bu uygulama ile ulaşmak istediği öncelikli amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?**

- A) Padişahların ülke yönetimindeki etkinliğini artırmak
- B) Devlet yönetiminde Hıristiyanların etkili olmasını sağlamak
- C) Şer'i hükümlerin önemini kaybetmesini engellemek
- D) Fethedilen toprakların elden çıkmasını önlemek
- E) Balkanlardaki Hıristiyan halkı denetim altına almak

2) Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılla birlikte şehzadeler, yeteneklerini geliştirememiş, devlet yönetiminde deneyim kazanamamış, halkı yakından tanıma fırsatı bulamamıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin sonucunda meydana geldiği söylenebilir?

- A) Fatih Kanunnamesi'nin uygulanmasının
- B) Sancağa çıkma usulüne son verilmesinin
- C) Taht kavgalarının yaşanmasının
- D) Sarayda kadın egemenliğinin başlamasının
- E) Eski Türk geleneklerine bağlı kalınmasının

3) **Osmanlı İmparatorluğu'nda,**

- I. toprakların mülkiyetinin devlete ait olması,
 - II. padişahların, şehzadelerin ve sultanların saray dışı evlilik yapmalarının yasak olması
 - III. ülke topraklarının eyaletlere bölünmesi
- uygulamalarından hangileri "ayrıcılık bir sınıfın" oluşumunu engelleme amacına yöneliktir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4) **Fatih Sultan Mehmet'in, hükümdar olana kardeşlerini öldürme yetkisini vermesi;**

- I. Monarşik yapıyı güçlendirmek
- II. Teokratik yapıyı pekiştirmek
- III. Taht kavgalarını önlemek

amaçlarından hangilerini sağlamaya yöneliktir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5) Osmanlı İmparatorluğu'nda, devlet işleri divanda görüşülürdü; ancak alınan kararlarda son sözü söyleme yetkisi padişaha aitti.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine bir kanıt olabilir?

- A) Divanın belli zamanlarda toplandığına
- B) Divana sadrazamın başkanlık ettiğine
- C) Divan üyelerinin belirli bir süre için görevlendirildiğine
- D) Divanda toplumsal gelişmelerin nadiren görüşüldüğüne
- E) Divanın danışma meclisi niteliğine sahip olduğuna

6) **Fatih Sultan Mehmet döneminde Topkapı Sarayı içinde açılan Enderun Mektebi'nin kuruluş amacı öncelikle aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Bilim adamı yetiştirmek
- B) Devlet adamı yetiştirmek
- C) Din adamı yetiştirmek
- D) Halkın sarayla iletişimini sağlamak
- E) Kapıkulu ocaklarına öğrenci hazırlamak

- 7) • Ülke hanedan üyelerinin ortak malıdır.
• Ülke hükümdar ve oğullarının ortak malıdır.
• Yönetim, hanedanın en yaşlı erkek üyesinin hakkıdır.
Osmanlı devlet yönetiminde, belli dönemlerde geçerli olmuş olan bu ilkelerin, aşağıdaki amaçlardan hangisine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) İslami kuralları uygulamak
B) Fetih politikasını kolaylaştırmak
C) Adaletli bir yönetim oluşturmak
D) Veraset sistemindeki aksaklıkları gidermek
E) Devşirme sistemini güçlendirmek

- 8) Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun, devlet işleyişiyle ilgili kararların alınmasından ve uygulanmasından sorumlu olduğu gibi üst mahkeme görevi de görmektedir.

Buna göre Divan-ı Hümayun'un,

- I. yasama
II. yürütme
III. yargı

yetkilerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

- 9) **Osmanlı Devleti'nde divan üyeleri ve görevlerinin eşleştirilmesi, aşağıdakilerden hangisinde yanlıştır?**

- A) Yeniçeri Ağası – Hükümdarın mührünü taşımakla yükümlüdür.
B) Reis-ül Küttap – Dış işlerinden sorumludur.
C) Kaptan-ı Derya – Deniz gücünden sorumludur.
D) Nişancı – Tapu ve kadastro işlerinden sorumludur.
E) Kazasker –Eğitim, yargı ve adalet işlerinden sorumludur.

- 10) Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfı; hukuk, eğitim,dini hizmetler ve merkezi bürokrasinin önemli bazı makamlarını dolduran Müslüman ve çoğunlukla Türklerden oluşan bir meslek grubudur.

Aşağıdakilerden hangisinin, bu gruba dahil olduğu söylenemez?

- A) Müftü B) Defterdar
C) Kazasker D) Müderris
E) Kadı

- 11) **Osmanlı sadrazamlarının;**

- I. Padişahın mührünü taşımaları
II. Divana başkanlık etmeleri
III. Gerekliğinde orduya komuta etmeleri

görevlerinden hangileri siyasi yetkilere sahip olduklarının kanıtıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

- 12) **Aşağıdakilerden hangisi Defterdarın görevleri arasında yer almaz?**

- A) Devlet memurlarının maaşlarının dağıtımı
B) Vergilerin düzenli olarak toplanması
C) Para basımının yapılması
D) Devlet bütçesinin yapılması
E) Adalet işlerinin yürütülmesi

- 13) I. Müslümanlardan öşür, gayrimüslimlerden haraç adı altında ürün vergisi alınması
II. Gayrimüslimlere din ve ibadet özgürlüğünün tanınması
III. Devlet işlerinin şer'i hükümlere uygunluğu konusunda şeyhülislamın fetva vermesi

Yukarıdakilerden hangileri, Osmanlı devlet düzeninin "teokratik" nitelik taşıdığına kanıt olamaz?

- A) I ve III B) Yalnız I C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

A) BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

- 1) Osmanlı Devleti'nde toplum, ve olmak üzere ikiye ayrılırdı.
- 2) Saray halkı, seyfiye, ve Osmanlılarda yönetenler (askeriler) sınıfını oluşturdu.
- 3) Osmanlı Devleti'nde, her türlü vergi yükümlülüğünün dışında bırakılan görevlilerdi.
- 4) Osmanlı Devleti'nde yönetime katılmayan, geçimini tarım, ticaret ve sanayi ile sağlayan, devlete vergi veren kesime denirdi.
- 5) Günümüzde de kullanılan, İstanbul'da önemli bir ticaret merkezi olmuştu. Şehirlerde ticaretin yapıldığı bu gibi yerlere denirdi.
- 6) Tek bir cins ticaret maddesinin toptan satışının ya da dağıtımının yapıldığı kapalı pazar yerine denirdi.
- 7), esnaf ve zanaatkarların dayanışma örgütüdür.
- 8) Osmanlı Devleti'nde sosyal yardımlaşmayı sağlamak amacıyla kurulmuştur.
- 9) Osmanlı Devleti'nde toplumların din ve mezhep esasına göre yönetilmesine sistemi denilmektedir.
- 10) Osmanlı Devleti'nde iskan, şehircilik, eğitim ve kültür faaliyetleri aracılığıyla yapılırdı.
- 11) Osmanlı Devleti'ndeki, Fütüvvet ve Ahilik geleneklerinin devamı durumundaydı.
- 12) Osmanlı Devleti'nde sayesinde sosyal hayat, kentlerin imarı ve ticaret yolları ile ilgili işler yapılmıştır.

B) DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

Aşağıdaki açıklamaları okuyup karşısındaki kutucuğa "D" ya da "Y" yazarak doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Verilen bilgiler yanlışa altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

- 1) İlmiye, Osmanlı toplumunda yönetim görevinde bulunan askeri zümreydi.
- 2) Osmanlı Devleti'nde reaya; tacirler (tüccar), esnaf, köylüler ve göçebeler şeklinde alt gruplardan oluşmaktaydı.
- 3) Osmanlı Devleti sınırları içinde çeşitli etnik gruplar uzun yıllar barış içinde yaşamıştır.
- 4) Osmanlı Devleti'nin toplumsal, hukuki, siyasi ve idari yapısı ırk esasına göre değil, millet sistemi denen inanç temeline göre şekillenmiştir.
- 5) Osmanlı Devleti'nde reaya, vergi yükümlülüğünün dışında bırakılan sınıftı.
- 6) Osmanlı Devleti'nde ticaretin geliştirilmesi amacıyla kervansaray, bedesten ve kapan hanı gibi yapılar oluşturulmuştur.
- 7) Loncalar, Osmanlı ekonomisinde rekabet ortamı oluşturarak, esnaflar arasındaki rekabeti hızlandırırdı.
- 8) Osmanlılarda devlete ait olan tarım toprakları, çiftlik denilen bölümlere ayrılarak işlemleri için köylüye dağıtılırdı.
- 9) Osmanlıların hayatına ilk kez 1854'te İstanbul'da giren kahvehaneler, daha sonra diğer şehirlerde de açılarak, sohbet yerleri olarak toplum hayatındaki yerlerini almıştır.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

1) Osmanlı toplum yapısının özellikleri nelerdir? Belirtiniz.

2) Osmanlı ülkesinde yönetenler sınıfının kimlerden oluştuğunu belirtiniz.

3) Reayanın (halkın) devlete karşı görev ve sorumlulukları nelerdir? Açıklayınız.

4) Osmanlı şehirlerinde hangi gruptan insanların yaşadığını açıklayınız.

5) Lonca teşkilatının Osmanlı ekonomik sistemi ve toplum yapısındaki yerini belirtiniz.

6) Osmanlı toplumunda şehirli, köylü ve göçebe-lerin günlük hayatlarındaki benzer ve farklı özelliklerini belirtiniz.

7) Klasik dönemde Osmanlı toplumunda ailenin yeri ve önemi nedir? Açıklayınız.

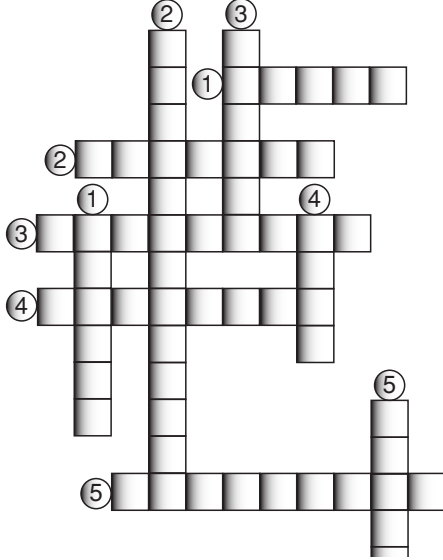
8) Osmanlı Devleti'nin hangi sebeplerden dolayı, göçebe aşiretleri, yerleşik hayata geçmeye zorladığını açıklayınız.

9) Osmanlı Devleti'nin sosyal devlet anlayışında vakıfların rolü neler olabilir? Belirtiniz.

10) Askeri, reaya, bedesten, kervansaray, kapan hanı, çiftbozan ve lonca kavramlarını açıklayınız.

A) BULMACA

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

- 1) Kentlerde esnaf ve zanaatkarların oluşturduğu dayanışma örgütü
- 2) İçinde birden fazla hayır kurumu bulunduran yapılar topluluğu
- 3) Osmanlılarda tarımla uğraşan Müslümanlardan alınan toprak vergisi
- 4) Osmanlı Devleti'nde şehirlerde yaşayan halkın bir bölümü
- 5) Osmanlılarda toprağını boş bırakan veya terk edenlerden alınan vergi

YUKARIDAN AŞAĞI

- 1) Yoksul kimselere yiyecek dağıtan hayır kurumu
- 2) Osmanlı Devleti'nde halkın ırk esasına göre değil, inanç temeline göre şekillendiği sistem
- 3) Osmanlılarda yönetici grup içerisinde yer alan eğitim, fetva ve yargı işleriyle görevli olan sınıf
- 4) Osmanlı Devleti'nde devlete ait olan topraklar
- 5) Osmanlı Devleti'nde halk

B) EŞLEŞTİRME

Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki bazı uygulamalar ile, onlara ait açıklamalar verilmiştir. Açıklamaların önünde bulunan harfi, ilgili olduğu kutucuğa yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

Lonca Teşkilatı	Vakıf Sistemi
Çifhane Sistemi	Millet Sistemi

- A) Varlıklı Müslümanların hayır için, mal ve mülklerini toplum yararına bağışlamasıdır.
- B) Esnaf ve zanaatkarların dayanışma örgütüdür.
- C) Osmanlı Devleti'nin ülkede yaşayan toplulukları din ya da mezhep esasına göre örgütleyerek yönetme biçimidir.
- D) Devlete ait olan tarım topraklarının, çiftlik denilen bölümlere ayrılarak köylüye dağıtılmasıdır.
- E) Tarımsal üretimin sürdürülmesi amaçlanmıştır.
- F) Eğitim, sağlık, bayındırlık işlerinin giderleri karşılanmıştır.
- G) Osmanlı'da ticaretin geliştirilmesi, üretimin artırılması, kalitenin korunması ve verimin üst seviyeye çıkarılması gibi amaçlarla kurulmuştur.

C) AŞAĞIDAKİ SORULARI YANITLAYINIZ.

- 1) Osmanlı devlet anlayışına göre toplumun temel dayanakları nelerdir? Açıklayınız.

- 2) Devletin resmi tasnifine göre Osmanlı toplumu kaçaya ayrılıyordu? Belirtiniz.

- 3) Askeri ve reaya nedir? İkisi arasındaki en belirgin farkı açıklayınız.

- 4) Osmanlı toplumunda yönetilenler, etnik ve dini yönden, kimlerden meydana geliyordu? Belirtiniz.

- 5) Yerleşim durumuna göre Osmanlı toplumu kaçaya ayrılıyordu? Belirtiniz.

- 6) Lonca teşkilatının mesleki eğitim fonksiyonu hakkında neler söylenebilir? Açıklayınız.

- 7) Osmanlı Devleti'nde devletin toprak üzerindeki mülkiyeti ve çiftthane sisteminin, zirai üretimin sürdürülmesindeki rolünü belirtiniz.

- 8) Osmanlı Devleti'nin köylüden çiftbozan vergisini niçin aldığını açıklayınız.

- 9) Osmanlı Devleti'nde vakıfların sosyal hayattaki yerini ve önemini belirtiniz.

- 10) Osmanlı Devleti'nde uygulanan vakıf sisteminin, devlete sağladığı faydaları belirtiniz.

1) Osmanlı Devleti, farklı toplumlardan meydana gelen bir yapı oluşturmuş, bu değişik etnik grupları hoşgörü içerisinde bir arada tutmayı başarmıştır.

Buna göre, Osmanlı Devleti için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İmparatorluk özelliği taşıdığı
- B) Farklı toplumlara inanç özgürlüğü tanıdığı
- C) Farklı yapıdaki insanları ve toplulukları kaynaştırdığı
- D) Farklılıkların, kültürel bir zenginlik oluşturduğu
- E) Müslüman olmayan grupların göz ardı edildiği

2) Osmanlı Devleti'nin hoşgörü ve adalet politikası izlemesi devletin kısa sürede güçlenmesinde önemli etkenlerden biri olmuştur.

Devletin bu politikayı izlemesinde;

- I. Farklı etnik ve dini unsurları bir arada tutma
- II. Eski Türk devlet ve yönetim anlayışını sürdürme
- III. İslamiyet'in "dinde zorlama yoktur" ilkesine bağlı olma

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I, II ve III
- D) I ve II
- E) II ve III

3) Osmanlı Devleti'nde ülke yönetimi, hukuk kuralları, toplumsal yapı vb. konularda dinin belirleyici bir unsur olduğuna aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilemez?

- A) Vatandaşların dini inançlarına müdahale edilmemesi
- B) Müslüman olmayanların askerlik mesleğini seçmemesi
- C) Devlet memuru olmanın ön koşulunun Müslüman olmak olması
- D) Müslümanlardan öşür, gayrimüslimlerden haraç vergisinin alınması
- E) Şeyhülislamın divanın üyelerinden biri olması

4) Kısa süre içerisinde büyüyüp oldukça geniş sınırlara sahip olan Osmanlı Devleti, farklı uluslardan oluşan sosyal yapısına rağmen, uzun dönem ayakta kalmayı başarmıştır.

Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısını korumasında;

- I. güçlü merkezi otorite,
- II. din ve inanç serbestliği,
- III. teokratik yapının korunması

politikalarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5) Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi'nden itibaren ulus ve din farkı gözetmeksizin herkese hoşgörülü davranmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu politikanın sonuçlarından biri olarak gösterilemez?

- A) Toplumsal barışın sağlanması
- B) Milliyetçilik hareketlerinin yaygınlaşması
- C) Fetih hareketlerinin kolaylaşması
- D) Azınlıkların devlete bağlanması
- E) İmparatorluk yapısının korunması

6) Osmanlı İmparatorluğu Balkanlara uzun süre egemen olmasına rağmen, bu bölgenin Hristiyan olma özelliğini büyük ölçüde korumasında ve Balkanlarda yaşayanların uzun süre Osmanlı Devleti'ne bağlı kalmasında,

- I. adaletli bir vergi politikası izlenmesi,
 - II. bölge yöneticilerinin büyük ölçüde bölge halkı arasından seçilmesi,
 - III. farklı dinden olanlara karşı hoşgörülü davranılması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 7) Çeşitli dinlerden insanları içinde barındıran bir imparatorlukta, herkes kendi inancına göre yaşama hakkına sahiptir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı İmparatorluğu'yla ilgili olduğu söylenemez?

- A) Sadece şer'i hukuk sistemini uyguladığı
B) Hukukun oluşumunda halkın etnik yapısını dikkate aldığı
C) Halkın inançlarına göre yargılanma hakkına sahip olduğu
D) Halkın yaşam tarzına müdahale edilmediği
E) Reyanın, dini inançlarında serbest bırakıldığı

- 8) Osmanlı Devleti kuruluş yıllarından itibaren fetih ve cihat politikası izleyerek sınırlarını hızla genişletmiş ve üç kıtada egemenlik kurmuştur.

Bu durumun;

- I. Devletin çok uluslu bir imparatorluk haline gelmesi
II. Yönetim ve egemenlik hakkının Osmanlı soyuna ait olması
III. Değişik etnik ve dini unsurlara hoşgörü politikasının uygulanması zorunluluğunun ortaya çıkması
IV. Ulema sınıfının etkisinin artması

gelişmelerinden hangilerine yol açtığı söylenebilir?

- A) I ve II B) III ve IV C) I ve III
D) I, II ve IV E) Yalnız II

- 9) İslam inancına göre vakıf, Allah mülkü sayılırdı. Vakfın kurucularının ölümünden sonra vakfın mülk ve gelirleri, vakfın kurucularının akrabaları tarafından miras malı gibi paylaşılmazdı. Ayrıca bu mülk ve gelirlere devlet tarafından da el konulamazdı.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Sosyal devlet anlayışı benimsenmiştir.
II. Vakıflar, İslam hukukuna göre düzenlenmiştir.
III. Dinin etkileri günlük yaşamda da görülmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 10) Osmanlı Devleti'nde raiyyet (yönetilen) statüsünden askeri (yöneten) statüsüne geçmenin üç şartı vardı.

Bunlar;

- Devlete ve dine hizmet etmek
– Osmanlı adabını bilmek
– Devlet görevini en iyi şekilde yapmaktı.

Osmanlı Devleti bu statü anlayışı ile aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Topraktan elde edilen gelirleri artırmayı
B) Yapılan yeniliklerin devamını
C) Halkın yaşam biçimini değiştirmeyi
D) Yönetimi güçlendirmeyi
E) Mülkiyet anlayışını değiştirmeyi

- 11) Osmanlılarda dikey hareketlilik, bir kişinin yönetenlerden yönetilenlere veya yönetilenlerden yönetenler sınıfına geçebilmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi, dikey hareketliliğe örnek olarak gösterilemez?

- A) Devşirmelerin Enderun Mektebi'ni bitirip devlet memuru olmaları
B) Reyanın padişah fermanı ile askeri sınıfa geçmesi
C) İlimiyeden emekli olanların reaya durumuna gelmesi
D) Medreseden yetişenlerin kadı, kazasker olabilmesi
E) Halkın bir bölgeden diğerine veya köyden kente göç edebilmesi

- 12) Osmanlı Devleti, üretimin tarım ile olan kısmında denetim ve bağlantıyı Tımarlı Sıhailer, zanaat kolunda ise loncalarla sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Tarım ve imalata dayalı ekonomi vardır.
B) Loncalar denetim mekanizmasıdır.
C) Üretim kontrol altında tutulmuştur.
D) İltizam sistemi başlamıştır.
E) Tarımsal üretim tımar sistemine göre düzenlenir.